

1

श्रीगणेशायनमः॥ व्यस्तं नैकतया स्थितं श्रुतिगतां जन्मी न वल्मी
 कतो नाभौ नाभवत्स्युतस्य पुमहृदाप्यव नाभाषिषि॥ चित्रा
 र्था नवहृत्कप्पाभचकप्यसूत्राभ्जनासगुउर्विप्रत्वदुराचन्द
 वस्मनमहं कर्तुं कप्यं शक्रुयाम्॥१॥ कन्याशेषगुणागदोगुरा
 निधिः प्राप्ता न्नपूर्यामिषासोहां धनमायुकेन वसतिः केच ॥२॥
 शमूहं न्यभूत्॥ स्वर्गं गमयदार्चयान्नमसास न्याश्च मे
 लौशश्रीसंबंधेन हिमालयस्य जगतां जातः पिनाकीश्वरः॥३॥
 अर्थेनार्थपतिर्दिज्ञान्यपमसो वाचाचवाचस्पतिः स्वर्वेद्येन
 विधुस्तपोऽशकलः॥ तेजस्पतिस्तेजसा॥ पवित्रेण पवित्र

॥१॥

॥२॥

विनयलहरी०

२
॥२॥ मामंदरतिपतिविवेकोपमः॥ प्रहसनमदमदुतं वलिरुह्य
तिसौजसा भवंतमवलोक्य वैपुखरतामदंगर्जति॥३॥ विलो
कनेनैवतः वाऽमुनामुने कृतः कृतार्थऽस्मिनि व
र्हितां हसः॥ तत्रापिशुश्रूषुरहंगरीपक्षीर्कितोऽपवाञ्च
यसि केन तत्प्यते॥४॥ धराधरेन्द्राऽम्बुनिधीविनीतये
समुत्सुको शंकरश्चाङ्गि रतोपरः॥ उमारमादानसमानदक्षि
णां विचार्य पन्त्या विनिमौनमस्मिप्यते॥५॥ फलीन्द्रतेगु
णा न्वक्तुं लिखितं हे हयाधपः॥ इष्टुमास्वरात्कः शक्तः
काहमेतं कृते गुणाः॥६॥ संवन्धिना जलमवतुल्य कोत्तुकः

मात्रमरिवत्तरत्नेनरत्नाकरं नेदानीं गणायामहेऽत्रभवतां
 संबंधसंभाविताः ॥३॥ त्वं नित्यं सकलाः कलाः कल्पसिद्धिभ्या
 सिपत्तद्वये संपूर्णोपि कल्पं किं तां न भजसि पीतोसि मित्रोदये
 मेत्रीं यासि बुधैः समं सरत्नतां धत्से धनुर्वक्रतां त्वप्पवद्दि
 जराजना विजयते याश्चूयते भूतले ॥४॥ सौवर्षी गृहमम्युं दि
 व्यसरितः पेयं सुधाभोजनं यस्यान्नापरिपालको धनपतिः
 सर्वचदेवद्रुमाः ॥ पीठे त्वां विनिधाय माधववयं यद्वचसा
 मोन्यहं द्वित्रैः पुष्पदत्तैर्जले रविमलैस्तन्नः क्षमस्याधुना
 ॥५॥ गंभीरमदमस्तं वो धनमदं कुर्वेत्सुपुत्रं सुदुर्लभं

सानन्दरुद्रसंतप्यावहृद्यनंकीर्तिश्चदिग्व्यापिनीराजवैर्जनकः
 प्रसन्नभयतांकिंकिंनलब्धंफलम् ॥१२॥ धनं धनेशदुर्जनं
 कुलं पशस्यमुक्त्वा लं सभूरिभयभोजनं सुधेववारिधारि
 का ॥ रमेव कन्यकार्पितं त्वयागुरो कसिंधुना ५ धुनाति किं
 सतांमतेपरं प्रदेयमपिने ॥१३॥ बुद्धिर्बोधाज्जितेकीतदुपरि
 टिकरी प्राकपाजाऽथ लडूपे ५ वतासासादुपरिवरफ्री शकु
 ली प्राकपुता ॥ वनाकैः शार्दराद्ये स्यपिपनसपुता नाम्नसं
 धानपुता भुक्ताः स्नाभिः स वन्देस्तव भवेन वीरोप्रीति
 दत्ताभिः वन्दिः ॥१४॥ किंते देवं शिवध्वनपतिर्ष्य केशाधि

 भद्र ५
 ॥३॥

रमासमानापि परिराकन्यका ॥ भोज्यं सुधा कौस्तुभमभ्युत्तं जने
 किं किं न लब्धं भवतां निवृत्तते ॥ १० ॥ श्रीकन्याकुलमुज्ज्वलं सभ
 वनं पीताम्बरं चाहते दिव्यान्या भरसां स कौस्तुभमभिरां श्रीपांच
 जन्मकरे ॥ प्रयातः पूर्य कलानिधिसुशायने शोषस्त्रिलोकीयशः
 किं नाप्तं गउउ धजेन विविना संवंधतो वारिधेः ॥ ११ ॥ लब्धं ते कु
 लमुज्ज्वलं प्रप्यमनाश्चिना सनं सौ स्थले पैयं वारिच श्रीतलं पु
 नरहो भक्त्यं च नानाविधं ॥ कन्यारत्नमयी रमेव विविधं
 वस्त्रादिकं कांचनमू ॥ गावोऽश्वो महिषी तप्या पुनरहो किं किं
 न लब्धं मया ॥ १२ ॥ प्राप्ता सर्वगुणान्विता वरवधूः सीता व
 मानादमा भक्तिर्वाक्यमनो हरेः सुखलिते मुने रसेः वीर्येः

सत्रलुप्यते ॥१८॥ त्वामुर्वेधरमिप्रकाव्यकरो सेनागरो भ
 षरो त्राशो व्याकरणो शो वितरो विप्रबन्धराधारो ॥ स
 त्पं सत्यवती भये शारभये नागीशये विष्णुपे दक्षी कुक्षि भ
 ये च कोदरभये देवद्वये मेरये ॥१९॥ पात्रं सुवर्णमयमोदकं ॥४॥
 कौद्रिका नं संपद्यता क्तवटकं प्राप्तिपूर्वविश्वम् ॥ स्वराडं
 रसाजवजका वतुरः प्रकारः भोज्यानि भुक्तिमिव तन्मि
 पथाधि विष्णोः ॥२०॥ दुग्धं दधितं दधि पुतं सुरभी सप्त
 कं माषं च शालि च तद्भवगोधूमकंच ॥ भोज्यं प्रकारं

नाथः क्राते सेवासकलविबुधाय नमो योगप्रतिष्ठा ॥ यभू नंगा
 नप्रारसापराभारतीनेस्तुतिः कापार्वत्येषा चरसाकमलसा
 लेनापार्ययामि ॥ १५ ॥ गंगीर्षजलधेर्नयं भृगुसुताप्रा
 शंगुरोर्ध्वरितां पञ्चोतः सुरभूतहा हिनरसां कान्तितुषार
 द्युतेः ॥ यच्चान्यजगदीश्वराद्यामाकृष्य विभ्रान्तवै त्व
 ष्याध्यापि हिजेन्द्रभारमस्विलं निद्रातिस्वस्थो हरिः ॥ १६ ॥
 तूतनसर्गोदारं फलं भोरं पद्मात्कनमसि विनमसि
 तप्यातपत्वं किमन्दततकुलीनस्य ॥ १७ ॥ यन्मनीषिपदं
 भो ज जिः कृपाविनिर्मा ॥ नदेव न वनं नो वे न्दे नार

१३

कल्पद्रुमारांवनम् ॥ मदिश्वेष्वरत्वं तमस्वसकलं त्वाह्य
पीठे ५ न्हं द्वित्रैरर्कदलेर्जलेश्च विमले घट्टं च यामो वयम्
॥ २४ ॥ भुक्तं वदरसमोज्यवस्तु सकलं प्राप्ता प्रतिष्ठाधिका
प्राप्ता पत्रवधूगुणाधिक्युता प्राप्ता सुकीर्तिर्ह्यशम् ॥ प्रा ॥ ५ ॥
मं कंचन इव्यवस्तु सकलं प्राप्ता जेन्यता संवंधाभ्द सु ५
वतां कने सुकृतिनां किं किं लब्धं मया ॥ २५ ॥ पीपूषेन स
राप्रिया मधुरिप्रमर्ष्या दद्यामेदिनी शक्रः कल्पते हे
शश्रां कतनया श्रीशंकरः तोषितः ॥ मेनाकादिनगान

परं स षड्वन्दं शतं त्वयि मया भुजति यथा चि विस्मोः ॥ २१ ॥
 सा कंसैधवसं प्रतंसपतसं संधानवन्ता ककं कर्पू रं मरिचं
 च सेवसहितं गोधूमकैः पाचितम् ॥ सा ज्यसाद्रैष आमचू
 र्त्तसहितं फां गी कृतं नेकधा भुक्तं त्वदुहमागतो द्विजवरस्तु
 य धुरैर्गीहरिः ॥ २२ ॥ वरेण कन्या कमले वधन्या संवंधवी
 र्यस्तुषमादरेण ॥ भोज्यं सुधा प्राप्तिमयं द्विजैर्बुधैर्बुधैर्
 नल धंतवसंडपेऽस्मिन् ॥ २३ ॥ कैलाशे निजदः सखा
 धनपतिर्मां लो सुधा दीधि निर्मूढि स्वर्गतं रं गि नी विहरां

ॐ हाणा ॥२॥ संवंधी वसुनार्चि तोति महिमा तत्पत्तिणाः
 सेवया तन्मान्या बहुदान मातवि भवैर्भक्ष्येत्तथापाम
 राः ॥ हासं तंगल्य गीतिभिः स्तुत दृष्टां पत्न्या युवानोर्चि
 ताः वैवाह्यं शुभकन्याया किमपरं सर्वे कृतापी कृताः
 ॥२॥ दूरादाहृतवर्गाः स्वमिह यजना शीतवातानु
 भूताः संतः संतोष भोज्यो मृदुतरचरणाः वंधुरे भूमि
 भागे ॥ आपाता मन्दिरं मेतदिदमनुचितं यत्सपत्नी
 पितामही अस्मापाप्येधि नाथोत्तरा विधिवती

गारिचकितावासेन संवासिताहेहीराधि तदीयवसी न
 कथं केः केनत प्रिंगताः॥ २६॥ भुक्तं कुत निमं वृतं सुवि
 मलं कलूरिकासन्निभं सूपं कांचनसन्निभं सुवटिका
 चन्द्रोपमेया शुभा ॥ गोधुमेन विनिर्मिता सुविम
 ला करपटिका तद्गुहे अन्यं ध्वजं न माषकं बहुतरंगि
 याचयामो वयम् ॥ २७॥ रत्नाकरोहि भवनं गृहीती च
 पद्मा देयं किमस्ति भवते जगदीश्वराय ॥ राधा गृहीत
 मनसो मनसोऽस्ति दैन्यं दत्तं मया निजमनस्तदिदं

तं नो नीतिः स्वमनो ह्यपि मनसो विभ्रामवेष्टमस्य ली ॥ बहु
 पदमपुनः मत्र भवेतां वित्तं प्रदेवाधुना तत्र जाजयधित्त
 दीपकपपापां समीहामहे ॥ ३७ ॥ तत्संबंधवचो विनोद
 विभवैः प्रोत्साहितं मे मनस्तथात्र विहितं मुहूर्त्तमभ
 यत्तेना न्नपूस्मगमः ॥ श्रीमद्विद्वन् सन्दपद्ममतिमान्
 भूदेवदेवद्युते तत्पादां बुज वा एषूस्म भवनं पापोपि नापा
 यते ॥ ३८ ॥ वरपत्ने ॥ कीर्तिः स्फूर्तिः स जी महिप्रविचिंतौ य
 नाप्यत तंगमे विद्वद्बुद्धि विनोदे वच्यवचसां वक्तुं लया

त्वत्तवाकापिनोका ॥३०॥ मार्गान्मिपरिश्रमः समभवच्छी
 तादिसंपर्कतस्तोयं पेयमनर्हमद्यभवतां कूपादिसंपादितम्
 तत्पीयूषभुजोभुवि न विहितं देवैर्मैत्रस्यतां तदेपंकियद
 स्तियस्य नगरी कल्पद्रुमे भूषिता ॥३१॥ पूर्वस्मिन्दिवसे स
 मंपरिजनैर्मै द्वेस्मि वासोऽभवत्तत्राप्यनक्ततरसादिरहि
 ता खव्याभुजिः स्वीकृता ॥ अथेदं परिहृतमात्रमिवैम
 यभ्योजनं भुंजते संतप्यं कूपयाम मोपरि सदा दास्ता नुवं
 धादरात् ॥ नोदजं धनमद्य न नवस्रनं न त्वादुभोग्यं क

४

॥८॥

॥८॥

विदितकुलद्वयम् ॥ अतिसौजन्यविधानदृष्टिहृतपापवि
 षभ्यपम् ॥ इदमभ्युतनूपाशिरूपसंभममनसि प्रभुतामहम्
 तवचैतमनोमप्रदिजालं पस्तासुखावहम् ॥३७॥ यत्क
 ल्पद्रुमवद्वेभोनमयापूर्तिर्मनोवर्तिनी यत्पापो
 धिसुता विलाशानि पुनः किंवा निबन्धं धनम् ॥ नो वाच्यं
 जनसत्कृतित्ववमुदयकामधेनोः प्रभुस्तन्नोरपशा
 तारणापक्षपया प्राप्नोसि मेमन्दिरम् ॥३८॥ कल्पयेत् ॥
 यत्पादांशुपूजनाय नमया वज्रीः स पथा कृतापदि

मदितम् ॥ आचारः सुभोजनैर्निर्गदितो यो यातवः ॥
 भित्त्वं तं वंधवसा दवाप्रमखिलं द्रव्यं च नानाविधम्
 ॥ प्रत्येकं षडतिप्रकारसंस्कृता स घञ्जनावक्तृपे सर्व
 आश्रमस्तनयंतवधता यन्हीक्षिता स्यादिता ॥ सो जन्म
 महदुदुतं च वचसः संयोजनावेदितं तस्मात्त्वत्सदृश
 नकेन भवतः साम्यं समीहामहे ॥ ३६ ॥ सविद्वद्वरुन्द
 वंधवकुलः सुभ्रमस्तु च यम् ॥ तव विगतस्मृतिरेति गोत्र
 मिह जनि तज्जगत्त्रयम् ॥ कृते यथा च तवित महामति

कथमस्य भूयः ॥६॥ वसते ॥ वागीशो वचसा कुलोचित व
ता संप्रीयितेः श्रीमता भोज्ये नैकरसान्विते प्रचरिविधे
शक्त्या सिद्धे वासुजः ॥ स भद्रता महददरे रानतिमि द्रव्ये
राय जेश्वरः सार्धं भूतता सुताद्यभयतः किं वक्ष्यामि
वदन् ॥७॥ प्रनः ॥ सिद्धिं गच्छो भयमुग्रमूर्तिं दितिं दि ॥८॥
नेशः श्रीमता विदध्यात् ॥ सुवर्षा वासां सिभुजिः प्रभूनां
भूतत्रयं पद्मवतः सुखेन ॥९॥ योगो वभूव जगती पति
मिः प्रवीशोः ॥ लेखा च वाजिकरि राजित राजवर्मी

तस्मिन् वयोदीर्घस्य यद्वृत्ताचकिंकन्यका ॥ अथ श्रीद्विज
 राजनूतनकृपाभासाद्यतन्मात्रसंलब्धावारिधितारणाप
 यदितो भायं वरीवर्तिमे ॥ ३८ ॥ प्रनः ॥ यत्पूर्वममतापल
 रिनमया पाद्यं निवेद्यं कृतं अथ श्रीद्विजराजपावनत
 यालब्धस्वमेमन्दिरम् ॥ संतोषास्यत पूरितेन मृतं स
 भूयो विधेया स्थितिः ॥ ३९ ॥ मुक्ता ललासमसिरोजाय ज
 स्रग्भीरुनीरावसित ॥ धरणीतल्लंघमानैः ॥
 किं स्या किंच न तया जलधौ विक्षेपा लङ्गीमवाप्य गहिणी

20

॥१०॥

॥१०॥

तत्रोपहासकमः॥सद्यस्तत्समयेभवस्यभवतोवक्तुंगुराण्ये
 तमः सन्तव्यं कृपयावलं अपरमंसंतोषवर्तिप्रभोः॥४७॥पिप
 षभुंजितरसिः यस्यसदनैकल्पदुमाणां वनेषेतुः कामदुद्यानि
 शंवितनुते पूर्तिर्मनोवर्तिनी॥किंचान्यंतवतोषकप्रभवति
 श्रीदेवदेवप्रभोवांछापिस्प्यतिमद्यपावनविधौ पादोकंषा
 सये॥४८॥नमस्तेसन्मानंशक्तिर्दयंवाकिंचनस्यकिम्॥नतिंमो
 वोचितांमन्येवर्द्धांजलिप्रदस्यमे॥४९॥कन्यापते॥यत्सौम्या
 सुतिभिर्विरंचिरचितं दृन्दोष्यलंनोभवेत्पूर्तिं कतरोत्तनो
 ति मृतसः किंवा निवेद्यंततः॥भोज्यंतद्विनिष्पदयामि कि

सीता ललाममग्री भूषित चारु देहा वेदेहत दत्तु या फलमेतदे
 ब्र ॥ ५५ ॥ गंभीरं जलधौ धनानि धनदे वा चोपि वाचस्पतौ
 वांछा देवत रौच भोज्यमस्वित्सत्कामधेनौ सदा ॥ चित्तैर्वि
 त्य विचित्र बुद्धि विभवैर्नै कत्र योगोऽन्यतस्तत्सर्वं भवती
 ह संगं तमिदं तत्तत्फला ॥ पाप्मराणां ॥ ५५ ॥ यस्य देवे
 रपि स्यद्वा गति पाप्म जायते ॥ स्पृहम् ॥ तस्य का वास्तुते
 भाषा पदो भाषा जायते ॥ ५६ ॥ यद्वा चोपि विनोदिता
 सुविविधा वाचस्पते रग्रतो य द्रव्य धनदृष्टपते न सहसा

७७

॥११॥

पा ३

धं कुण्डल कादिगंधमधुरैर्द्वयैरसैर्भावितम् ॥ स हृद्वदधिष्ठा
 दुपा त्वदपिनः संधानसंपत्फलं भुंक्तं तत्परितोषिता सुखभासा
 किं वक्ष्यामि वयम् ॥ ५३ ॥ वक्ष्ये ॥ लोके कीर्ति कुले वृद्धिः
 लक्ष्मी च गृहमागता ॥ पंचरत्नं मया प्राप्तं तत्प्रसादाद्दि
 माचले ॥ ५४ ॥ निवसतु नवगोहे निश्चला सिंधुपुत्री प्रवि
 शतु भुजदशो च शिङ्का वैरिहं त्री ॥ सा वसरासि जमच्यभाद
 ती प्रांत ॥ नित्यं न चलति तव चित्तं पादपद्मान्मुरारेः ॥ ५५ ॥
 प्रतापोऽग्रे यथाः पश्चादाश्रीर्वा दंतये वच ॥ ततः सौजन्य
 तापत्र शिष्याचारस्तदुच्यते ॥ ५६ ॥ कर्मपादोऽप्ययमिह

॥११॥

महीपशालपूष्पागरे हे राम त्वत्पदपंकजं वृत्तनात्पूरः किमन्य
 त्वरम् ॥ ५० ॥ ~~वृत्तनात्~~ विद्यावित्तमनस्य कीर्तिरमलावाचः सु
 धामन्ति भासौ जन्यं महद्भुतं च भवतां किं नास्ति यत्कीर्तयेत् ॥
 दानं सत्कुलसंपदं च विदितं सर्वत्र संस्तूयते किं भूमस्तव तेज
 सः समतया नान्योपि संभाव्यते ॥ ५१ ॥ भुक्तं ह्यनिन्द्यकन्दध
 वलं सूर्यो ~~प्यलं~~ हि गुणाचूषैर्भुग्धविश्रुद्धमाषचनको
 भूतैः सुसंपादितम् ॥ यद्येवं जने मध्यचोत्रसदने चक्रेः
 सुचन्द्रप्रभैः सार्द्धं ~~कीर्तित~~ रसालप्राप्तिमदितापीपूषपूष्पाद्र
 वैः ॥ ५२ ॥ पूरीपूष्पशशिप्रभावहुतरारवराष्ट्राचपीपूषवचु

व्यं

२२

॥१९॥

मत्रसभायांगुरवः कवयः कलाधराः सन्ति सर्वे ॥५८॥ उत्रेसायप्रासा
समप्रियतमाया कीर्तिनाम्नीहितेसौजन्येन विवासितागतवती
दिशान्तरान्तर्की ॥ भूत्वाचात्मसुखं कृतनयैरंगतानरी
नृत्यते सौजन्यादिगुरां दिजेन्द्रभवतां ब्रह्मासप्रस्फोटितम्
॥५९॥ पृथ्वीतावदियं महत्सु महती तद्वृष्टं न वारिधिः पीतो
सौ कलशोभदेन मुनिना सव्यो मेनखद्योतवत् ॥ तदि ॥१२॥
स्मोर्दिनुगाधिनाथदसनः पूर्य पदनाभवद्देवोऽसौ वसति
वदीयहृदये ततो महान्नापरः ॥६०॥ कीर्तिस्तैर्दिजवंश
भूषणामसौ शक्तिः सतो वेश्नुता नोत्पत्ता कुलदेव किंवहुत
योपारंगता वारिधेः ॥ रन्त्या तत्र हरित्करैः करिवरैः राजभ

कूर्मः पादोऽस्पृष्टिर्भुजगपतिरसौ भाजनं मूतधात्री तैलाः
 पूराः सुसुद्राः कनकगिरिरयं वर्तिकासंप्ररोहः ॥ अर्चिः च
 राशंशुरोचिर्गगनमलिनमा कज्जलं दक्षपमानाः शत्रु
 श्रेणीपतंगज्वलति प्रतिदिनं ते प्रतापप्रदीपः ॥ ५१ ॥
 त्वत्कीर्तिर्ब्रतती समीरपदवीमासाद्य लोकत्रयं मंचं व्या
 प्य चिरं वभार कलिकानक्षत्ररूपे राया ॥ तासां प्रसफुट
 मिन्दुमेकं कुशुमं त्रैलोक्यमादीपयन् लोजाने विक्रयासु
 तासु भविता सर्वा सुकीदृक् फलं ॥ ५२ ॥ गुह्यैकः कवि
 रिक्तः सदसि मद्योनः कथाधरो व्येकः ॥ अद्भुत

सृष्टवान् संपत्तिः प्रथमा विपत्तिरनुजा वैदेशास्येतयोः ॥ सं
 पत्तिं भगवान् ददौ मुकृतिने म हृददौ चापरां त्वत्संबंधवत्सा
 त्रिपाभयतया नाप्रतितास्मद्वहे ॥६४॥ ह्रस्वो नैव कुल्लेख भूव
 भवतां लुप्राः न दीर्घा कृताः स्वस्ति नैव विकल्प कृत्स्नचकृतं का
 र्यं केचिदुच्यते ॥ नो वद्विर्गुरावाधिकानचपुनः संधिस्तथा ॥६५॥
 नैव वादेयं व्याकरां न चास्ति न तये कन्यो पहरीकृता ॥६६॥
 लक्ष्मीर्निश्चलतां यशो विमलतां रस्यातिंच कान्तिं कुलं मित्रं
 मोदमरातिराधिमागमच्छुद्धिपरा मुत्सवः ॥ दाक्षिर्यं प्रकृति
 र्मतिर्गुराचयं सौजन्यशीलं मनो भूमलभ्यमस्ति भवतां स
 बंधनः श्रीमताम् ॥६८॥ विद्यावति युता प्रसन्न ह्यविदुस्तु

माराणः पु नाराकेशभगवतो भजेन्मियतमानाद्यपि विप्रप्राप्त्यति
 ॥६२॥ कीर्तिस्ते प्राशिनः समीपमगमत्कान्तिं प्रतिस्पृष्ट्वा द
 द्वातत्र क लंकिता पुनरसौ स्नातुं जगामां बुधो ॥ इष्टान् त्रय्ये
 भवेन मुनि नापि तो जितं तत्पयः गत्यं ब्रह्म कमराडलोः कल
 यितुं ब्रह्माण्डं खण्डयौ ॥६३॥ हरत्येवं संप्रति हेतुरेष तः
 शुभस्य पूर्वचरितैः कृतं शुभैः ॥ शरीरभाजां भवदीयदर्श
 नं वनक्ति कायः तत्तपेपियोगपताम् ॥६४॥ गंगापापं प्रा
 शीतापं दैन्यं कल्पत उत्तथा ॥ पापं तापं च दैन्यं च हन्ति सा
 धुसमागमः ॥६५॥ स्वर्गदौ जगती तत्रे विधिरहो कन्या दूर्य

५५

॥१७॥

मत्तापतेन वगृहेयत्कंठकैर्वेधितापादाः पूर्तिमगुः किमौषधि
 गरीर्युक्तं कृतं भोजनम् ॥ यद्देहस्फुरतांगतः किमु गृहे न कमी
 स्थिता कान्तिताः कान्तामिच्छिपता गृहे परि न चेदत्रैव वा
 सो भवेत् ॥ १३ ॥ उद्वाहेत नयस्य शरकविधावेकं गजं भोज
 ने मां रत्नमयीं विधूय न विधो गां भूमिमुद्राधनम् ॥ १४ ॥
 संवंधे सकलं स्वयानसमये पात्रासहे विस्मृतं दृष्ट्वा ते पक्ष
 उज्ज्वलं बहुलं स्वेकं कदाचं मुदा ॥ १५ ॥ यथातो संवर्तुं
 तत्र धृतं चतुर्वक्त्रं सति तं विधिं वीक्ष्यात्तामं पशुपतिरत्नं
 त्वंच वदनः ॥ कृते तस्मिन् कन्दः कृत्य इमुखा न्यत्र विं कलेष
 ह श्रास्यः शेषः प्रभुरपि हि यागं चिद्वितलम् ॥ १६ ॥ किं

वद्धादराः श्रीनारायणापादपद्मपुगलध्यानावधूतांहसः॥ श्री
त्राचारपरायणाक्षविनयाख्यातिप्रकारत्तिमाः पातायत्रभवा
दशास्तदमलंकेनोपमेयंकुलम् ॥६॥ श्रुत्वापिदूरे भवदीपकी
र्तिकस्तोचिन्तप्रोनहिचक्षुषीमे ॥ तयोर्विवादंपरिहर्तुकामः समा
गतोऽहंभवदीपदर्शनम् ॥७॥ यः स्वर्गोक्तमगादभीष्टमखिलं
प्राप्नुनशक्यो भवत्कैलाशाद्रिमयोशिवस्यनिलयंपूजांस्वयंद
त्तवान् ॥ अन्येराजकुमारकासमभवन्दानदामावेरतोचोपे
स्तवमन्दिरं द्विजवरप्राप्तमया वाञ्छितम् ॥८॥ इच्छोर्विका
रंमतपःकवीनां गवारसं बालकभाषणांचि ॥ ताम्बूलमजं पु
वंतीकृदाक्षं एतेपदायां स्वर्गेपिदुर्लभाः ॥९॥ किंभूमिस्तव

वितप्रपचवेणी
वितप्रपचलहरी०

15

॥१५॥

पयगावसनिमिलितास्त्वप्येव संलक्ष्यते ॥१८॥ लक्ष्मीश्चेन्न
सरस्यतीतदुभयं यद्यत्ति नोदारता तच्चापि तत्तपं भवेद्यदि क्वचि
त्सु त्पैरगन्तैरिहा ॥ सौजन्यं न भवेद्विजं भते तदपि चेत्कल्लसम
निर्दुर्द्धर्मा तत्सर्वं परमेश्वरस्य रूपया तत्त्वेषु संभाव्यते ॥
॥१८॥ वदन्ति लोकाः पुनर्जन्महर्षदं तत्पापिकन्याजनिरेव
प्रास्यते ॥ यदर्थमेतैरेव वंशकेतवः सभागता मुक्तिपदस्य हे
तवः ॥१९॥ एतत्सभां नर्तनपंडिताग्नेवर्तु समर्थो पिनभा
रती प्राः ॥ तत्पापि श्रीमद्देव प्रतापा इदमिषदं खलु धार्य
तोऽहम् ॥२०॥ अथः कपटी हिमहीननुचिः प्रथितः पशुरन्य

॥१५॥

देवी दूरगुतरपिबगिबीरानगरगिरौगौरीनाथः फरणपति
 रधो लोकनिखये ॥ तदन्यः स्तोतुं कः प्रभवति पृथिव्यास्तु वलयपे
 वरं मोनंतस्मादिहरवबुविधं प्रकिमपरम् ॥ ११ ॥ यस्य श्री
 र्दहिती गहं त्रिभुवनं भोज्यं पुष्पाकौस्तुभो लंकारो मदीरा
 सनं रवगपतिः प्राप्स्यन्ता धरः ॥ वासी वेदमयी चराश्च वि
 विधाः पादोदकं स्वर्धुनी तस्मै श्रीपतये किमस्ति नवनेयो
 ग्यं प्रयोज्यामहे ॥ १२ ॥ गंभीर्यं जलधौ महोन्नतगुणाः मेरी
 शाशांके कलास्ते जेश्वरी उच्यो हरो विजयता कल्पदुमे त्यागि
 ता ॥ चतुर्थं चतुरानने शशिधोर श्रीद्वप्रसादो गुणास्ते सर्वे

76

॥१६॥

॥१६॥

दिक्कीर्तिरमला नाद्यापि विश्राम्यति ॥८५॥ वरपद्मे ॥ त्वत्कीर्त्या
 धवली कृतं त्रिभुवनं मूर्त्या जगन्मोहितं भक्त्ये प्रः परितो
 षितः सुचरितैरानन्दिताः सज्जनः ॥ पूर्यतां प्राः बहवः कृता
 वितरौ र्येन त्वया पाचक्षास्ते सर्वगुणान्विता यभव
 ते पूर्यतां पुरासा स्महे ॥८६॥ कन्यापद्मे ॥ धन्यं मन्दिरमेतदथ
 भवतां पादाब्जमुद्रा कृतं देशश्चायं कृती वयं सुकृतिनो
 याताः सनाथा सभा ॥ वंशश्चायमनन्त कीर्तिरभवद्युष्म
 त्प्रसादो दया श्रुतिमत्संगसुखामृतेन सफलं जन्माद्यम
 न्यामहे ॥८७॥ वरपद्मे ॥ त्वत्कीर्तिमोक्तिके फलानि गुरो
 त्वदीयेः सदस्मिन् विबुधवामदशा प्रयुज्यते ॥ नाना

कलत्ररत्नः ॥ द्विजराजभवत्सदृशो नहरो नहरिर्नहरिर्नहरीर्नह
 रिः ॥ ८२ ॥ काष्ठं कल्पतनुः सुमेरुरचलः चिंतामणिः प्रस्थारः सूर्य
 स्तिग्मकरः शशी च विकलः सद्यः पशुः कामधुक ॥ चित्तेधि
 तं यते स देवनिनरां कस्योपमा दीयते ॥ ८३ ॥ कश्च न्वक्ति मही
 महत्सु विपला श्लोषस्य सा श्लोषरे श्लोषः शंभुकरस्य कंकरा
 मभूतं चोद्धह द्रावराः ॥ तं वा ज्यप्पजयत्स चापि निह
 तो रामैकवारो ननं रामं भक्तिवसं करोति हृदये लज्जो
 महान्नापरः ॥ ८४ ॥ सौप्रोल्या श्रुतिदानयश्च सा पाणि त्वसो
 जन्य कैरेते रत्य वंगर्भिना प्रियतमा गर्भे सा सा व्याकुला ॥ भ
 वर्ता हि गृह्या गता प्रजिदि शान्तत्रै वसुते जसा नो मां नस्य सुनं

दूरे वसति विबुध बंधुः शक्रो हेतुदेव ॥ स वसति शिवपुष्पं
 स्यामुषः शिव कुमारस्तव गुरो महिमानं को वदेद्वदेव ॥ ८९ ॥
 न कंपयन्ति तावकं पद्मे निशाम्य केशिरः पपः पयोधि निर्मलं
 नरेन्द्रजिज्जगत्त्रये ॥ अतः पितामहो विभुर्भुजंगमेश्वरस्य
 नो वकारमाद्यधारकं धराविघातशंकप ॥ ९० ॥ वरपदे ॥
 त्वं कीर्तिर्द्विजदूतिका मुरारिपो रंके स्थितां भारतीं मां चाक
 ष्यददौ तदेव गिरिः श्रुत्वा दुर्नारीश्वरः ॥ ब्रह्माभूच्चतु
 राननः पुरपतिश्चाद्यां सहस्रं दधौ स्कन्दो मन्दमतिर्वि
 बाहकरसो धनैः कुमारव्रतम् ॥ ९१ ॥ कन्यापदे ॥ धन्यो मे

दिवं

धारा

गुरास्य नच कीर्तिधुरंध्रलेखो हारो नपात इति ताश्च मिथो तस
न्ति ॥ ८८ ॥ वरपत्ने ॥ कौत्वा भूवल्लयं दशास्परमनेत्यकीर्तिहं
सी संक्षेपसापि ब्रह्ममराजसंगमवशात्तत्रैव गु ॥ अतिरापभूत
॥ पाता ब्रह्मनरं गिनीपरिशरे कुन्दावदातं तपामुक्तं भाति
विश्रां कुंरं तमिदं शीतधुतेर्निरालम् ॥ ८९ ॥ कन्यापत्ने ॥
स्यामिन्प्राकृतनवासरे वनमयापत्संक्रियार्थं भवानाहते;
प्रथमं पराक्षनपुतेर्विल्वोदले वंचितः ॥ सा लज्जानगता धु
नानदपि वेदागम्यताति त्यहं वच्मि लक्ष्मणास्युविन्दुपतने
लोभस्तु संभवमम ॥ ९० ॥ अहिपतिरहि लोके सारदा सापि

विनयपत्ररुही०

ता संवंधेन भवादंशं हि च वयं ध्यामहे नित्यं ॥ ८६ ॥ वरप
त्ते ॥ प्रत्येकं मुखकोटयः प्रतिमुखं जिह्वा सहस्रं भवेज्जिह्वा
षु महत्तया पदिवसे देवी त्वयं सारदा ॥ लोकश्चेत्स कलं विरं
चिसदृशं स्तोतुं तदा शक्यते पुष्पांकुल कीर्तिकांति कविता
पाशित्य प्रीति लादिकम् ॥ ८७ ॥ कथापद्यते ॥ सत्याशक्तम
नाः प्रचक्षुर्नरकद्वेदि जिह्वा श्रयः पश्चात्ते कमुखो भव
स्पदमलं श्रीर्यत्र संराजते ॥ योगं गच्छेत्सदा विभर्ति सततं
पः कामदेहा श्रयः संगोऽयं भवेतां प्रयातु सततां क्लेशेन
उद्देशादा ॥ ८८ ॥ गोधूमवस्त्रं च यचारु सुधाकराभासाव
प्रकारं लवणं दत्तं हि गुणैर्गर्भा ॥

पुष्पलेखे गोसुत्कादकृतौ विरागाविः सच्चित्तो न्ततेः कामदोषाणां कान्तकृत्ये
 योऽत्रिभुवने विष्णुः विष्णुः सत्त्वः सत्त्वः सत्त्वः सत्त्वः सत्त्वः सत्त्वः सत्त्वः सत्त्वः

स्यः प्रगोऽप्यंभयनां प्रपानुसप्रनां कसे

सुदामा

28

119211

切

CC-0. Mumukshu Bhawan Varanasi Collection. Digitized by eGangotri
CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

उगिरिषदे कशिषरे वृत्तिन्दुनद्रादयः स्वद्यन्दं निवसन्ति सन्ति
तितले तत्रैकदेशे घृभूत् ॥ नांधने भुजगाधिपः सचक
देशं भोरभूत्कंकराः शंभुः श्रीपतिपूजकः सचहृदि ततो
महान्तापरः ॥ ८५ ॥ वरपते ॥ भोज्यैः षड्रससंयुतैः द्विज
वराः फीषुषतुल्यैर्जलैः संवन्धी विभवे धने प्रासदप्रौर्विद्वा
नूवरः कन्यया ॥ विद्वांसः खलु विद्यया विमलपाताकैर्घ
षातार्किकाये त्वपि मरुप आगता हि सततं केः केन तद्वि
गताः ॥ ८५ ॥ कन्यापते ॥ जातं जन्म कृतार्थतां विकसितं
घन्यां बुजानां वनं दिन्नाः संप्रति सर्वपापपुद्गी मोक्षं
कारिणः ॥ आनन्दानुरक्तः प्रकटिता विद्या वीर्य

विनयपद्यलहरी०

१२

हेयंगवीनद्युतमर्दितकोमलांगीपूरीमुखेविप्रतिपश्यव तांज
नानाम् ॥१००॥ पृथुकः कीरतनूतैरहितः तउनीकरकमलेउप
शितः ॥ शर्करयापयसाचसमेतः पुन्यजनस्यमुखेषुप्रविष्टः
॥१०१॥ क्लृप्तस्यागमनंनिशाम्यसहसाकृतांफणीन्दुगुणंको
पीनंपरिधायचर्मकुरिराः प्रभुः परोधावति ॥ ६७॥ क्लृप्तस्य
सकंपहृदयः संपर्कः पतद्भूतलेखिनिर्विस्त्रवलि ताहि
कानतमुखोननोहरः पातुवः ॥१०२॥ इतिश्रीयुगलानन्द
कृतशिष्टाचारप्रकाशविनयपद्यलहरी समाप्ता शुभमस्तु
आधाठमासे क्लृप्तपक्षे अमावस्यां शुनिवासरे संपूर्णं जाति

॥१०॥

२७

॥१०॥

कृति

येन पृ ४८०
नहृ ०००

क

सम गं
प्रां त्या

धरातु प्राचीनतया वेभ्रवेवः त्वत्कार्षां जाद्रुत्वमेव नव्यम
नस्यापि फलं च गृहारादि व्यंवरस्य मानुर्वहुं सुरवापि । ॥
द्वारं हेममयी सुवस्मरचितं मे शिवायै दोषवज्ज्वलं नान्यमज्ञ न पूरितं
प्रतिदिनं गायंति दिव्यं गता कुंकुमचन्दनलेपितं कनकं प्रोभा
कस्मिन् द्वारं देहि ममाद्य सुन्दरि सख्यौ पश्यामि कान्ता मुखम्

वे ४
अरं ३

सीतासमेतं खड्गं यातं राक्षसासमेतं

क. जे. श्री. म. नं. ४९५